

بلی اهمیت خوزستان در ایام قدیم و در قرون وسطی در اغلب کتب تاریخ مسطور است و بنا بنوشته ابن خردادبه تنها خراج اهواز در عهد دولت عباسی در قرن سیم هجری بالغ بر سی هزار درهم بوده است.

موقع خوزستان اهمیت زیاد دارد و نه تنها از جهت منابع ثروت بلکه از نقطه نظر سیاسی و نظامی نیز در آنیه بسیار مهم خواهد شد و جای تأسف است که حکومت ایران چندان اعتنا و اهتمام بدین قطعه نمیکند و حتی از عایدات وقت جنوب که سالیانه ملیونها لیره می‌شود و از محصولات این قطعه میباشد مقداری جزئی را هم برای آبادی این خاک صرف نمیکند و چنانکه در جراید خوانده می‌شود اهالی این قطعه تشنه عدالت و امنیت‌اند و اولیای امور در غفلت و نمیدانند که اگر آنها آباد نکنند دیگران خواهند کرد و لیکن آنوقت این قطعه را از آن خود خواهند دانست.

تدقیقات لسانی

اسپراتو در ایران

آقای محترم!

نمره ششم مجله را دریافت و شرحی که در خصوص زبان بین‌المللی اسپراتو درج فرموده بودید مطالعه نمودم. چون در مشروحه خودتان در طهران آقای شیدانی و در تبریز اینجانب را مخاطب فرموده بودید لازم دانستم به‌ادای وظیفه خود سطری چند در باره اسپراتو نگاشته و اگر موفق شدم بعدها در این

خصوصاً مفصلاً عرض نمایم. از سال ۱۹۲۰ میلادی باینطرف اسپراتو با قدمهای سریع ترقی مینماید. مجامع مختلفه آن را به رسمیت قبول نموده‌اند، مثلاً اداره بین‌المللی صلیب احمر، اداره بین‌المللی کار، کنگره اتحادیه عمومی تلفون، تلگراف و رادیو، بازارهای مکاره عمده و سایر مؤسسه‌های تجارنی، سیاحتی، فنی و غیره و غیره.

هر سال کنگره اسپراتو در یکی از شهرهای عمده دنیا منعقد شده و نمایندگان مجامع و مؤسسه‌های مختلف عالم و چند هزار اسپراتیستها از تمامی نقاط دنیا جمع شده در کنگره حاضر می‌شوند. تشکیلاتی که مجمع بین‌المللی اسپراتو مینامیم، در اکثر بلاد نماینده دارد. تصور میکنم که هیچ یک تشکیلاتی خواه سیاسی خواه ادبی و یا نیک‌کاری به اندازه همین مجمع شعبات نداشته باشد. روزنامه جات و مجلاتی که بزبان اسپراتو انتشار مییابد بالغ بر ۸۵ است و مطبوعات ادبی و لسانی آن تا سال ۱۹۲۳ بیشتر از ۵۰۰۰ جلد بود. اخباریه اداره بین‌المللی کار که شعبه مجمع اتفاق ملل است، بزبان اسپراتو طبع و به روزنامه مرکزی اسپراتو که در ژنو انتشار مییابد ضمیمه شده بتمامی مشترکین ارسال می‌شود. بازارهای مکاره لایپزیک، فرانکفورت، لیون، پاریس، داتزیک، پراها و بسیاری دیگر رهبر و بروشورهای خود را بزبان اسپراتو نیز انتشار میدهند و برای اسپراتیستها قسمتهای خصوصی معین کرده‌اند. در مملکت ما با وجود محذورات کثیری که سرکار بهتر از

من واقفید اسپراتو توانسته داخل شود و طرفداران جمع نماید. دو ماه قبل که جهت سیاحت و دانستن چگونگی اخلاق روحیه مرکز ایران به طهران سفر کردم. از قراری که چند نفر از اسپراتیستها تقریر میکردند، عده‌شان قریب ۲۰۰ نفر میباشد.

در قزوین غیر از مردها دخترانی هستند که اسپراتو یاد گرفته‌اند. در همدان شاید بالغ بر ۳۰ نفر بشود. در اصفهان، کرمانشاه، رشت، انزلی و بعضی شهرهای دیگر اسپراتیستها هستند ولی از عده آنها اطلاع ندارم. در تبریز عده آنها به ۵۰ میرسد.

تالیفات فارسی اسپراتو را گمان نمیکنم که از ۷، ۸ جلد زیاد باشد. يك خود آموزی که از همه مکملتر است و در تبریز چاپ شده يك جلد برای سرکار ارسال خواهم نمود. اگر در خصوص این کتاب بخواهید شرحی در مجله درج نمایند مستعدی هستم که نام شخصی مؤلفین و مترجمین ذکر نشود، بلکه بنام جمعیت اسپراتیستهای تبریز باشد. بنده در سال ۱۹۲۰ خود بخود بدون معلم شروع بتحصیل اسپراتو نموده و در ظرف دو ماه توانستم بخوبی روزنامه‌جات و کتب آن را خوانده و بسادگی مراسله نمایم. در ۱۹۲۱ از طرف مجمع بین‌المللی اسپراتو بنماینده‌گی ناحیه تبریز انتخاب شدم. از جنگ عمومی تا ۱۹۲۱ در تبریز مجمعی وجود نداشت تا اینکه در این سال مجمعی بنام جمعیت اسپراتیستهای تبریز تشکیل یافت و این از دو سال زیادتر دوام نکرد و پراکنده گردید. در ماه مه سال ۱۹۲۴ بنده موفق شدم که مجمع مزبور را از سر نو تشکیل داده بترویج و تبلیغ این لسان پردازم. هیئت مدیریت این مجمع پنج نفر هستند که هر سال موقع اجتماع سنوی انتخاب می‌شوند. برای امسال ۱۳۰۵ شمسی آقای آرداش در هوهانیسیاتس که شخصاً از همه مسن‌تر و اول کسی است که در سال ۱۹۱۲ اسپراتیست بوده، به ریاست و بنده به مدیریت که تمامی کارهای مجمع با بنده خواهد بود، منتخب شدیم.

اسپراتو يك کتابچه خیلی کوچکی دارد که کلید اسپراتو نامیده می‌شود و بتمامی السنه عالم غیر از فارسی ترجمه و طبع

شده است. این کتابچه تمامی قواعد و بقدر کافی لغات و اصطلاحات تجارنی را دارا میباشد. بزرگی این ۱۰۵ در ۷۰ میلیمتر است. هر کس به آموختن آن نوشتن و خواندن و حرف زدن را یاد می‌گیرد. حالا کمیته مرکزی بین‌المللی جریانات اسپراتو در صدد بر آمده که ترجمه فارسی این کتابچه را بطبع برساند و بنده مشغول ترجمه آن می‌باشم. تبریز — ع. داریوش نمسه‌جی

روحیات

۱ خواب چیست

خواب چیست که يك قسمت عمده عمر انسان را اشغال میکند؟ وقتیکه ما به تخت خواب کسی که در خواب است نزدیک می‌شویم، او آمدن ما را حس نمی‌کند. با چشمهای بسته و بدون حرکت در روی رختخواب خودش دراز کشیده است. حواس وی راحت هستند. با يك نظر سطحی انسان میتواند بخواب رفته را مرده تصور نماید، ولی بطور سهولت بواسطه کار کردن قلب و ریه‌ها خاطر جمع می‌شویم که نمرده است.

بوسیله ملاحظات عمیقانه در يك نفر خوابنده کشف شده است که اندازه کار کردن تمام عضلات بدن يك حد اول مخصوصی میرسد؛ مخصوصاً عدل هضم خیلی مختصر است و غالباً يك قسمت بزرگ اغذیه در شب بدون هضم توی معده میماند.

حالا يك چیز غریبی دیده می‌شود! وقتیکه ما بینی يك نفر را که بخواب رفته است، با يك مو و یا پر قلقلی میکیم با دستش